

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՀՐԱՄԱՆ

No 931-Ա/Ք

«09» 07 2013թ.

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ «ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐԸ
ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով՝

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ ԵՄ՝

Հաստատել հանրակրթական դպրոցի «Բարոյագիտություն» առարկայի ծրագիրը՝
համաձայն Հավելվածի:

ԱՐՄԵՆ ԱՇՈՏՅԱՆ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

<< կրթության և գիտության նախարարի

2013թ. հունիսի 9-ի N931-Ա/Ք հրամանի

<<ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ>>

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐ

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑԻ
<<ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ>> ԱՌԱՐԿԱՅԻ
ԾՐԱԳԻՐ
(10-ՐԴ ԴԱՍԱՐԱՆ)

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

«Բարոյագիտություն» առարկայի ծրագրի մշակման համար հիմք են ծառայել ՀՀ Կրթության մասին օրենքը, Հանրակրթության պետական կրթակարգը և Հանրակրթության պետական չափորոշի հայեցակարգային դրույթները, սկզբունքներն ու պահանջները:

Դասընթացի նպատակն է սովորողներին ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել հայ պատանու բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Դասընթացի հիմնական խնդիրներն են՝

ա) Սովորողներին ծանոթացնել.

- բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին (կատեգորիաներ), բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին,
- բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին
- բարոյականության և ազատության հարաբերությանը
- ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,

բ) ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,

գ) նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը

դ) բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,

ե) վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,

ե) ընդլայնել սովորողների մտահորիզոնը,

<<Բարոյագիտություն>> (10-րդ դասարան) առարկայի դասավանդմանը հարկացվում է շաբաթական 1 ժամ, տարեկան՝ 34 ժամ:

**ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑԻ
<<ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ>> ԱՌԱՐԿԱՅԻ
ԾՐԱԳԻՐ**

**(10-ՐԴ ԴԱՍԱՐԱՆ)
(34 ԺԱՄ)**

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (1 ժամ)

Բարոյագիտության առարկան: Բարոյագիտության բովանդակությունը և խնդիրները: Բարոյագիտությունը և հասարակագիտական մտքի այլ ուղղությունները: Բարոյագիտությունը և գեղագիտությունը: Բարոյագիտությունը և իրավունքը: Բարոյագիտությունը և քաղաքականությունը: Բարոյագիտությունը և արվեստը:

Բարոյագիտության՝ իբրև գիտության առանձնահատկությունները: Բարոյագիտության դերը հասարակության հոգևոր կյանքի վերափոխման, նրա բարքերի առողջացման և կատարելագործման խնդիրների իրացման գործում: Բարոյագիտության խնդիրները:

ԲԱԺԻՆ I. ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԸ (11 ժամ)

Թեմա 1. Հասկացողություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: (1 ժամ)

Բարոյականության կատեգորիաները որպես առավել ընդհանուր հասկացողություններ: Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները: Բարոյագիտության կատեգորիաների վերաբերյալ մարդկանց պատկերացումների բնույթը պատմական տարբեր դարաշրջաններում:

Թեմա 2. Բարին ու չարը: (2 ժամ)

Թեմա 3. Պարտք և պատասխանատվություն: (1 ժամ)

Թեմա 4. Պատիվ և արժանապատվություն: (1 ժամ)

Թեմա 5. Խիղճ: Բարոյական իդեալ: (2 ժամ)

Թեմա 6. Կյանքի իմաստն ու նպատակը: (2 ժամ)

Թեմա 7. Երջանկություն. Սեր: (2 ժամ)

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ (1 ժամ)

ԲԱԺԻՆ II. ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԷՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱՂԱԴԻԻՉՆԵՐԸ ՅՈՒՐԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ և ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ (3 ժամ)

Թեմա 8. Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: (2 ժամ)

Հասկացողություն բարոյականության մասին: Բարոյականության լայն և նեղ ըմբռնումները: Բարոյականությունը որպես արժեքային-գործնական հարաբերություն: Բարոյական նորմեր և պահանջների համընդհանուր բնույթը:

Բարոյական գիտակցություն, բարոյական հույզեր և զգացմունքներ, համոզմունքներ, բարոյական գործունեություն, բարոյական հարաբերություններ, բարոյական վարք, բարոյական կուլտուրա:

Թեմա 9. Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: (1 ժամ)

Բարոյականության իմացական գործառույթը: Բարոյականության կարգավորող գործառույթը: Բարոյականության դաստիարակչական գործառույթը: Բարոյականության արժեքային-կողմնորոշող գործառույթը:

ԲԱԺԻՆ III. ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ և ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ (3 ժամ)

Թեմա 10. Անձը և համակեցությունը: (1 ժամ)

Անձի ինքնավարությունն ու ինքնուրույնությունն հասարակության մեջ: Բարոյականը որպես սոցիալական վարքագիծի կարգավորիչ:

Թեմա 11. Բարոյականության հասարակական խնդիրները: (2 ժամ)

Հասարակական կարծիքի դերը բարոյականության գործառնության մեջ:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ (1 ժամ)

Թեմա 12. Անձի բարոյական գիտակցությունը

(2 ժամ)

Բարոյական գիտակցությունը որպես մարդու կողմից իր վարքի նորմերի գիտակցումը՝ էթիկական պահանջների հասարակական իմաստի ըմբռնման և ընդունման հիման վրա: Բարոյական գիտակցության բաղադրիչները: Բարոյական մտապատկերներ և հասկացություններ, բարոյական հայացքներ, զգացմունքներ, համոզմունքներ, բարոյական իդեալներ, բարոյական արժեքային կողմնորոշումներ, բարոյական ռեֆլեքսիա:

Թեմա 13. Անձի բարոյական գործունեությունը

(1 ժամ)

Բարոյական գործունեությունը որպես բարոյական նպատակներին գիտակցաբար ենթակա արարքների համակցություն: Բարոյական գործունեության կառուցվածքը. նպատակ-դրդապատճառներ-եղանակներ-միջոցներ-արդյունքներ: Անձի բարոյական գործունեության տեսակները:

Թեմա 14. Անձի բարոյական հարաբերությունները

(2 ժամ)

Բարոյական հարաբերությունների կարգավորող և դաստիարակչական ֆունկցիաները: Անձի բարոյական հարաբերությունների դրսևորման հիմնական ոլորտները: Հաղորդակցություն: Խոսակցի անհատական առանձնահատկությունների հաշվառումը հաղորդակցման գործընթացում. վստահություն, բարացկամություն, անկեղծություն, քաղաքավարություն, տակտ...:

Թեմա 15. Անձի բարոյական մշակույթը

(1 ժամ)

Հասկացողություն բարոյական արժեքների մասին: Դրանց կապը անձի բարոյական պահանջմունքների, նպատակների, գործունեության, հարաբերությունների հետ: Բարոյական արժեքների կապը կրոնական, գիտական, իրավական և այլ արժեքների հետ: Բարոյական արժեհամակարգը: Բարոյական արժեքները և բախումները: Բարոյական ռեֆլեքսիա:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ (1 ժամ)

ԲԱԺԻՆ V. ՀԱՄԱՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐ և ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ (4 ժամ)

Թեմա 16. Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերաիմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: (2 ժամ)

Համաշխարհայնացման (գլոբալիզացիա) էությունը, դրսևորումները, հոգևոր-մշակութային հետևանքները: Գլոբալացման բացասական հետևանքները և համամարդկայինի և ազգայինի փոխհարաբերության հիմնահարցը:

Թեմա 17. Ազգային-բարոյական նկարագիր: (2 ժամ)

Բարոյականություն և ազգություն:

ԲԱԺԻՆ VI. ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ (2 ժամ)

Թեմա 18. Կիրառական բարոյագիտություն: (2 ժամ)

Գործարար էթիկա, մեդիա էթիկա, բնապահպանական էթիկա:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ (1 ժամ)

Գրականություն

1. *Разин А. В. Этика. М, 2003,*
2. *Дробницкий О. Понятие морали. М., 1974*
3. *Мур Дж. Принципы этики.М.,1984.*
4. *Этика Учебник под ред. А. Гусейнова и Е. Дубко. М., 2000*
5. *Этика. Конспект лекций. М., 2002*
6. *Словарь по этике*